KANCELARIA SENATU

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, dnia 26 czerwca 2018 r.

Opinia do ustawy o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw

(druk nr 873)

I. Cel i przedmiot ustawy

Ustawa o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw jest konsekwencją doświadczeń w stosowaniu przepisów wprowadzonych ustawą z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw.

W art. 1 w pkt 1 noweli zaproponowano, aby przepisy dotyczące węglowodorów znalazły zastosowanie również do gazów szlachetnych. Na podstawie z kolei art. 10 ust. 1 Prawa geologicznego i górniczego, pierwiastki ziem rzadkich oraz gazy szlachetne zostaną objęte własnością górniczą.

W art. 1 w pkt 2 noweli zaproponowano zmianę definicję wtłaczania wód do górotworu określoną art. 6 ust. 1 pkt 16b Prawa geologicznego i górniczego, poprzez wyraźne wskazanie, iż wtłaczaniem jest pozbycie się wód pochodzących z odwodnień wyrobisk górniczych, wykorzystanych wód leczniczych, wód termalnych, solanek, a także wód złożowych w tym wód z podziemnych magazynów węglowodorów z wyłączeniem wód technologicznych wykorzystywanych w magazynach węglowodorów zlokalizowanych w złożach soli kamiennej, polegające na ich wprowadzaniu otworami wiertniczymi do formacji geologicznych izolowanych od użytkowych poziomów wodonośnych.

W art. 8 Prawa geologicznego i górniczego dodano ust. 3 - przepis na podstawie którego kopie decyzji wydawanych na podstawie ustawy dotyczące poszukiwania i rozpoznawania złóż węglowodorów oraz wydobywania węglowodorów ze złóż w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej albo wydobywania węglowodorów ze złóż w granicach

ul. Wiejska 6, 00-902 Warszawa, tel. 22 694-93-02, fax 22 694-91-06, e-mail: Maciej.Telec@senat.gov.pl

obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej, niezwłocznie doręczać się będzie Komendantowi Głównemu Straży Granicznej.

W art. 1 w pkt 5 noweli skorygowano art. 15 Prawa geologicznego i górniczego, doprecyzowując zasady korzystania z tzw. prawa pierwszeństwa, polegającego na uprawnieniu do wnioskowania o ustanowienie użytkowania górniczego osoby, która rozpoznała lub udokumentowała złoże. Zrezygnowano z dotychczasowego trzymiesięcznego terminu na zawarcie umowy o ustanowienie użytkowania górniczego, wskazując, że zawarcie takiej umowy jest dopuszczalne aż wygaśnięcia uprawnienia do jej zawarcia.

Na podstawie art. 23 ust. 1 pkt 1b Prawa geologicznego i górniczego, poszukiwanie i rozpoznawanie złóż węglowodorów oraz wydobywanie węglowodorów ze złóż w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej albo wydobywanie węglowodorów ze złóż w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej, wymagać będzie opinii Ministra Obrony Narodowej i ministra właściwego do spraw rybołówstwa, w zakresie lokalizacji obszaru prowadzenia zamierzonej działalności

W art. 1 w pkt 7 noweli doprecyzowano art. 29 ust. 1 Prawa geologicznego i górniczego określający przesłanki odmowy udzielania koncesji. Organ koncesyjny odmówi udzielenia koncesji również wówczas, gdy zamierzona działalność sprzeciwi się interesowi publicznemu, w szczególności związanemu z bezpieczeństwem państwa w tym z interesem surowcowym państwa, a także wtedy, gdy uniemożliwiłaby ona wykorzystanie obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej w sposób określony w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy lub w przepisach odrębnych.

W art. 37 ust. 7 Prawa geologicznego i górniczego wprowadzono dodatkową przesłankę cofnięcia koncesji. Organ koncesyjny będzie mógł cofnąć, bez odszkodowania, koncesję w przypadku utraty użytkowania górniczego, bez względu na przyczynę.

W art. 1 w pkt 9 noweli zaproponowano zmianę art. 49a ust. 2 Prawa geologicznego i górniczego. Zgodnie z dotychczasowym brzmieniem tego przepisu, podmiot zamierzający ubiegać się o koncesję, musi wykazać się doświadczeniem w zakresie rozpoznania i udokumentowania co najmniej jednego złoża węglowodorów lub wykonywania nieprzerwanie przez okres co najmniej 3 lat działalności polegającej na wydobywaniu węglowodorów ze złóż.

Jak wynika z uzasadnienia do projektu ustawy, część przedsiębiorców prowadzących prace poszukiwawczo-rozpoznawcze nie spełnia takiej przesłanki ze względu na naturalne warunki geologiczne obszaru objętego posiadanymi przez nich koncesjami. W konsekwencji podmioty te nie mają dotychczas możliwości ubiegania się o koncesje na prowadzenie działalności w zakresie poszukiwania, rozpoznawania lub wydobywania węglowodorów ze złóż. Biorąc powyższe pod rozwagę, zrezygnowano z utrzymywania tego wymogu, jako jednego z warunków udzielenia koncesji.

Na podstawie zmienionego art. 49e Prawa geologicznego i górniczego, udzielenie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż węglowodorów oraz wydobywanie węglowodorów ze złóż lub koncesji na wydobywanie węglowodorów ze złóż następować będzie nie tylko - jak dotychczas - w wyniku przeprowadzenia postępowania przetargowego, ale także na wniosek zainteresowanego podmiotu (nowe art. 49ea–49ee Prawa geologicznego i górniczego).

Udzielenie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż węglowodorów oraz wydobywanie węglowodorów ze złóż lub koncesji na wydobywanie węglowodorów ze złóż będzie mogło nastąpić na wniosek zainteresowanego podmiotu, jeżeli obszar, którego wniosek dotyczy, nie jest objęty aktualnym ogłoszeniem o przestrzeniach, dla których planuje się w następnym roku wszczęcie postępowania przetargowego, albo postępowanie przetargowe dotyczące tego obszaru nie zostało już wszczęte.

W art. 49k ust. 1a Prawa geologicznego i górniczego wprowadzono dodatkowe kryterium badania technicznych możliwości prowadzenia działalności przez podmiot ubiegający się o koncesję - ocenę zakresu współpracy w opracowywaniu i wdrażaniu innowacji w poszukiwaniu, rozpoznawaniu i wydobywaniu węglowodorów ze złóż z jednostkami naukowymi.

Na podstawie art. 49ka minister właściwy do spraw środowiska prowadził będzie listę takich jednostek naukowych, ogłaszając ją na stronie podmiotowej urzędu go obsługującego. Minister wpisze jednostkę naukową na listę na jej wniosek, biorąc pod uwagę osiągnięcia naukowe, potencjał naukowy oraz efekty działalności naukowej w zakresie rozpoznawania budowy geologicznej Polski oraz analityki, technologii i metodyki poszukiwań złóż uwzględniających specyfikę polskich warunków geologicznych i mających zastosowanie do tych warunków.

W art. 1 w pkt 26 w lit. b noweli zaproponowano dodanie do art. 49za Prawa geologicznego i górniczego ust. 4a, przewidującego możliwość zmiany decyzji inwestycyjnej dla złoża, na wniosek samego przedsiębiorcy.

Na podstawie art. 49za ust. 7, w przypadku udokumentowania złoża węglowodorów położonego w przestrzeni co najmniej dwóch przylegających do siebie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż węglowodorów oraz wydobywania węglowodorów ze złóż, udzielonych na rzecz jednego przedsiębiorcy lub stron umowy o współpracy, organ koncesyjny wyda jedną decyzję inwestycyjną dla tego złoża, która określi warunki wykonywania fazy wydobywania dla wszystkich koncesji, w przestrzeni których położone jest udokumentowane złoże

W art. 79 ust. 1a Prawa geologicznego i górniczego doprecyzowano, iż wykonywanie prac geologicznych z zastosowaniem metod geofizycznych w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej, powinno być wykonywane na podstawie projektu robót geologicznych.

W art. 1 w pkt 54 i 55 noweli zaproponowano uchylenie art. 162 ust. 1 pkt 12 oraz art. 162b–162f Prawa geologicznego i górniczego - przepisów dotyczących utworzenia systemu „Geoinfonet", który miał być narzędziem ułatwiającym gromadzenie, udostępnianie i przetwarzanie danych geologicznych. Jak wynika z uzasadnienia do projektu ustawy, system ten nie został wdrożony w życie.

Zgodnie z nowym art. 207 ust. 3 Prawa geologicznego i górniczego, w przypadku gdy podmiot, który nabył prawo do informacji geologicznej, zostanie zlikwidowany bez rozstrzygnięcia o sukcesji prawa do informacji geologicznej lub nie będzie możliwe ustalenie podmiotu, któremu przysługuje to prawo, rozporządzać tym prawem będzie Skarb Państwa.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Ustawa uchwalona przez Sejm na 64. posiedzeniu w dniu 15 czerwca br. pochodziła z przedłożenia rządowego (druk sejmowy nr 2551, wpłynął do Marszałka Sejmu w dniu 11 maja 2018 r.).

Projekt ustawy skierowany został do I czytania w Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.

Po przeprowadzeniu II czytania na posiedzeniu Sejmu w dniu 14 czerwca, projekt skierowano ponownie do Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, która rekomendowała posłom przyjęcie 4 spośród 9 zgłoszonych w II czytaniu poprawek.

Za przyjęciem ustawy głosowało 412 posłów, przy 1 głosie przeciw i 4 wstrzymujących się.

Ustawa nie budzi zastrzeżeń legislacyjnych.

Maciej Telec
Główny legislator